

JONG

Hoogveen

Nota jeugd

Opgave jongerenwerk

februari 2024

Voorwoord door de Hoogeveense jongerenwerkers

"Ik leer een meisje van 16 kennen als een vriendinnetje van een meisje, die af en toe kwam kletsen over haar problemen. Dit vriendinnetje wilde wel kletsen over school en vriendjes. Tijdens de gesprekken ontstaat er vertrouwen. Ze vertelt me steeds meer. Zo vertelt ze dat haar ouders zijn gescheiden, haar moeder niet aangeboren hersenletsel heeft en dat haar zus op kamers woont. Dan is het zomervakantie. Ze verliest iemand die heel dichtbij haar staat. Het meisje is er helemaal kapot van en ziet zelf geen geluk meer in het leven. Ik ben bezorgd en stuur haar een appje. We spreken af om te gaan kletsen. Ze vertelt hoe ze zich voelt en dat ze niet meer gelukkig is. Hierna volgen er meerdere gesprekken. Ik stimuleer haar om meer hulp te zoeken, en vertel haar dat we dit samen kunnen gaan doen. Zij maakt samen met mij een afspraak bij de praktijkondersteuner van de huisartsenpraktijk (POH). We gaan hier samen naar toe. Ik haal haar op en we rijden samen naar de POH. In de auto vertelt ze mij hoe spannend het is. De POH constateert dat ze baat kan hebben bij een doorverwijzing naar een behandelaar. De wachttijd hiervoor is 23 weken. In de weken voor dat ze mag starten bij de behandelaar houden wij contact. Op het moment dat ze mag starten ga ik met haar mee naar de behandelaar. Ik haal haar thuis weer op en rijden samen naar de locatie van de behandelaar. De eerste keer ga ik met haar mee naar binnen, na de tweede keer blijf ik in de auto zitten wachten op haar.

Ze vertelt me hoe fijn het is dat ze zich nooit alleen heeft gevoeld."

In Nederland zijn zo'n 2000 jongerenwerkers actief. In Hoogeveen zijn we met vier jongerenwerkers. De laatste jaren komt het jongerenwerk steeds vaker positief in het nieuws. Jongerenwerk komt ook binnen het welzijn en sociaal domein steeds meer naar de voorgrond. Als tegenhanger van het problematiseren, opschalen en uit de pan rijzende tweedelijns zorgkosten en daarmee gepaard gaande tekorten binnen de jeugdhulp, wordt het jongerenwerk als een interessant en waardevol alternatief gezien. Waar vroeger mensen bij het jongerenwerk vaak dachten aan "lui die jeugdsozen en activiteiten organiseerden", is het jongerenwerk al langere tijd bezig met een professionele ontwikkeling. De mogelijkheden van het jongerenwerk zijn de laatste jaren gegroeid. Vandaag de dag werkt het jongerenwerk in Hoogeveen professioneler en methodischer dan ooit, zonder dat het de laagdrempeligheid en toegankelijkheid is verloren.

Als jongerenwerkers in Hoogeveen zijn wij op veel plekken actief. We werken op straat, op school, in buurthuizen, samen met sportverenigingen, vrijwilligersinitiatieven, de politie, jeugdhulporganisaties, woningbouwverenigingen, de gemeente en meer. We zien dat netwerkpartners steeds vaker een beroep doen op onze expertise en ondersteuning en vandaag de dag kunnen we dan ook zeggen dat het jongerenwerk een vaste waarde is binnen de gemeente, het onderwijs en de jeugdhulp van Hoogeveen. Uit ervaring (en de cijfers) kunnen wij zeggen dat het niet vanzelfsprekend is om gezond en kansrijk op te groeien in Hoogeveen. Het is misschien een illusie dat dit ooit wel het geval zal zijn, maar als team jongerenwerk kunnen wij zeggen dat wij altijd onze ziel en zaligheid zouden geven om dit wel te bereiken.

Team Jongerenwerk Hoogeveen

inhoudsopgave

Voorwoord door een jongerenwerker

2

Inleiding

4

1. Analyse

6

- 1.1 Maatschappelijke opgave
- 1.2 Onderzoek fysieke ontmoetingsruimte
- 1.3 Huidige situatie

2. Aanpak

9

- 2.1 Dit is jongerenwerk in Hoogeveen!
- 2.2 Wat willen we bereiken?
- 2.3 Wat gaan we doen?
  - 2.3.1 Vier focuspunten
  - 2.3.2 Drie themalijnen
- 2.4 Hoe doen we dat dan? Samen!

3. Monitoring, implementatie en financiën

15

- 3.1 Monitoring en implementatie
- 3.2 Financiën

Inleiding

Afgelopen maanden is samen met jongeren en partners (zoals jongerenwerkers, kerken, scholen, cultuur en politie) gewerkt aan een opgave jongerenwerk. Tijdens het participatieproces voor de nota jeugd is gebleken dat de opgave en de opdracht aan het jongerenwerk op dit moment niet voldoende duidelijk is. Het jongerenwerk in Hoogeveen is een groot goed; op veel plekken is men enthousiast over het jongerenwerk en is inzet gewenst. Doordat het jongerenwerk probeerde aan al deze vragen tegemoet te komen, werden ze soms op andere plekken juist gemist. Het stuk dat voorligt, moet leiden tot een efficiënte inzet van het jongerenwerk op de plekken waar ze verschil (kunnen) maken. Daarnaast heeft de gemeenteraad in november 2022 een breed gedragen motie jongerenwerk aangenomen. In deze motie werd de grote waarde van het jongerenwerk erkend. De raad heeft een oproep gedaan tot een onderzoek naar behoeften van jongeren voor fysieke ontmoetingsplekken, bijvoorbeeld in de huidige dorp- en buurthuizen.

Door de opgave van het jongerenwerk in kaart te brengen en gezamenlijk te bepalen waar het jongerenwerk de meeste impact kan maken, kan het jongerenwerk zo effectief mogelijk ingezet worden. De opdracht aan het jongerenwerk wordt op die manier herijkt. Een heldere opgave zorgt voor focus van het jongerenwerk, zonder dat dit het jongerenwerk belemmert te doen wat op dat moment nodig is.

Nota jeugd (programma Jong Hoogeveen)

De visie, koers en inhoud zoals beschreven staat in de vastgestelde nota jeugd is het kader voor deze opgave op jongerenwerk. De nota jeugd is ons inhoudelijke kompas met een lange lijn richting 2040 en wordt uitgevoerd binnen het programma Jong Hoogeveen. Een programma dat vraagt om:

- Ongelijk investeren, voor gelijke kansen voor de jeugd van Hoogeveen.
- Groot denken, klein doen.
- Ruimte en tijd om de ambities tot uitvoering te brengen.
- Focus aan te brengen en te borgen.

Het jongerenwerk draagt bij aan de doelstellingen zoals omschreven in de nota jeugd. Deze opgave op jongerenwerk vloeit daarom voort uit de nota jeugd; oftewel het is een uitwerking van de nota jeugd.

In de nota jeugd staan drie focuspunten omschreven die centraal staan in de strategische, integrale koers en daarom ook meegenomen zijn in de ontwikkeling van de opgave op het jongerenwerk:

- Gelijke kansen en maximale talent(h)erkenning voor alle kinderen en jongeren.
- Versterken netwerk thuis, school en omgeving van kinderen en jongeren: dat doen we samen.
- Verbeteren samenwerking en verbinding tussen onderwijs-welzijn-zorg voor een passende ondersteuning aan kinderen en jongeren.

In de nota jeugd is een centrale rol weggelegd voor de scholen in Hoogeveen. School is de plek waar alle kinderen, jongeren en gezinnen de meeste dagen van de week samenkomen. Een plek die vertrouwd en laagdrempelig is. Daarom is jaren geleden ook gestart met de succesvolle inzet van jongerenwerk op school. Om als kind of jongere gezond, veilig en succesvol op te groeien is het belangrijk samen te werken met de omgeving van het kind. School heeft hierin een centrale plaats: een plaats waar netwerken samenkomen en het

vertrouwde klaslokaal de verbinding is met de wereld daarbuiten. In de diverse wijken en dorpen in Hoogeveen zijn er al veel initiatieven voor kinderen, jongeren, ouders en de buurt, maar het kan veel steviger en integraler. Dat is een slag die we de komende jaren binnen het programma Jong Hoogeveen willen slaan samen met onderwijs, partners en onze inwoners. Dit geldt ook voor de inzet van jongerenwerk.

De nota jeugd wijkt niet af van de ambitie en principes die het fundament zijn van ons solide en beheersbaar sociaal domein. De spelregels in de nota jeugd zijn daarom in lijn met de leidende principes uit het programmaplan Sociaal Domein Hoogeveen, zoals omschreven op pagina 13 van de nota jeugd.

Samen sterk voor Jong Hoogeveen!

Samen is voor ons de sleutel naar succes voor en samen met de jeugd van Hoogeveen. Daarom werken we in Hoogeveen volgens de verbindende aanpak, gebaseerd op de "restorative practice" benadering. Deze aanpak richt zich op het opbouwen en herstellen van relaties, evenals het aanleren van zelfstandige conflictoplossing. Deze opgave jongerenwerk is, in lijn met de verbindende aanpak, samen gemaakt met een kopgroep bestaande uit vertegenwoordigers vanuit verschillende beleidsdomeinen en professionals (jongerenwerk, onderwijs, jeugd, zorg & veiligheid, toegang jeugd). In het proces om te komen tot de nota jeugd, zijn er ook gesprekken geweest met jongeren. Deze gesprekken gingen, bijvoorbeeld, over mentale gezondheid, de behoefte om elkaar fysiek te ontmoeten en wat de gemeente (meer) voor jongeren zou kunnen betekenen. Deze input is ook meegenomen in de opgave. De kopgroep is aan de slag gegaan met het ontwikkelen van de opgave. De eerste stap was het interviewen van professionals die nauw bij jongeren betrokken zijn over waar zij zich zorgen om maken als het om jongeren in Hoogeveen gaat en welke rol zij daarin zien voor het jongerenwerk. De jongerenwerkers staan in nauw contact met de Hoogeveense jongeren en hebben het perspectief van de jongeren mede vertegenwoordigd in de ontwikkeling van deze opgave. Vervolgens is er een documentanalyse uitgevoerd, waarin gekeken is naar beleidsstukken zoals het programmaplan Sociaal Domein Hoogeveen, de Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028 en de nota jeugd die de kaders voor een visie op jongerenwerk vormen. Mede op basis van de input van de gesprekken met de betrokkenen, is een opgave geformuleerd. Deze is tussentijds voorgelegd aan de jongerenwerkers en op basis van hun input aangescherpt. Vervolgens heeft de kopgroep de opgave opgesteld. Deze visie is door de jongerenwerkers getoetst en aangevuld.

Leeswijzer

In dit document wordt in het eerste hoofdstuk ingezoomd op de maatschappelijke opgave voor het jongerenwerk, het onderzoek naar de behoefte aan een fysieke ontmoetingsruimte en de huidige situatie. Vervolgens wordt uiteengezet wat we willen bereiken met het jongerenwerk, welke focuspunten en themalijnen daarbij horen en wat dit van de samenwerking vraagt. Tot slot wordt de monitoring van het jongerenwerk en de financiën toegelicht.

1. Analyse

1.1 Maatschappelijke opgave

In de nota jeugd is een startfoto gemaakt om de Hoogeveense jeugd in beeld te krijgen. Voor deze opgave op jongerenwerk is verder ingezoomd op de zorgen die er zijn met betrekking tot de Hoogeveense jongeren tussen 10 en 23 jaar onder professionals die bij hen betrokken zijn. In Hoogeveen wonen 12.302 jongeren onder de 19 jaar. Met het merendeel gaat het goed, maar er zijn ook jongeren die problemen ondervinden bij het volwassen worden. Op basis van de documentenanalyse, de gesprekken met de betrokkenen en de input van de kopgroep is de opgave voor het jongerenwerk opgesteld (zie voor een uitgebreide toelichting het basisverslag in de bijlage). De Hoogeveense opgave gaat in eerste instantie in op de problematiek onder jongeren. Welke zorgen zijn er specifiek over de Hoogeveense jongeren? De opgave met betrekking tot jongeren ziet er als volgt uit:

- Zorgen om toenemende verharding onder jongeren: er zijn veel zorgen over de toenemende verharding onder een deel van de jongeren. De cultuur onder jongeren in Hoogeveen verhardt; het geweld en de incidenten worden steeds extremer, de groepsdruk neemt toe en jongeren zijn steeds minder aanspreekbaar.
- Toenemend alcohol- en drugsgebruik: jongeren in Hoogeveen drinken op steeds jongere leeftijd alcohol en drinken ook steeds meer. Jongeren komen ook op steeds jongere leeftijd al in aanraking met drugs.
- Grote impact social media en blootstelling aan traumatische filmpjes en beelden die circuleren: door social media worden jongeren steeds jonger dagelijks blootgesteld aan filmpjes met geweld en ander grensoverschrijdend gedrag. Dit heeft grote impact op het gedrag van Hoogeveense jongeren. Er wordt gevreesd dat grensoverschrijdend gedrag hierdoor normaliseert
- Pestgedrag: met name op de middelbare scholen in Hoogeveen wordt pestgedrag gesignaleerd, zowel fysiek als online.
- Hoge prestatiedruk: op de scholen ervaren jongeren een hoge prestatiedruk waarbij hun aandacht moeten verdelen over school, werk, sport en een sociaal leven.
- Ontbreken van een steunende en stimulerende volwassene: een deel van de jongeren die kampen met problematiek hebben geen volwassene die hen steunt bij tegenslag en stimuleert de draad weer op te pakken
- Hoge schooluitval: de schooluitval in Hoogeveen ligt boven het landelijk gemiddelde. Schooluitval wordt gezien als een risico indicator
- Aandacht voor talent(h)erkenning: nog niet alle jongeren in Hoogeveen hebben dezelfde kansen als het gaat om het herkennen en erkennen van talenten.

1.2 Onderzoek fysieke ontmoetingsruimte

Als onderdeel van de analyse, is onderzocht en uitgevraagd of er in Hoogeveen behoefte is aan een fysieke ontmoetingsplek voor jongeren. Het antwoord op die vraag luidt: ja, er is behoefte aan een fysieke ontmoetingsplek. In het proces van de nota jeugd, zijn er gesprekken geweest met jongeren. Tijdens deze gesprekken, is expliciet gevraagd of jongeren de behoefte hebben om elkaar fysiek te ontmoeten. Dezelfde vraag is gesteld aan professionals die met jongeren werken. Vanzelfsprekend is geen jongere hetzelfde. Daarom is er met een breed scala betrokkenen gesproken, naast het jongerenwerk, bijvoorbeeld met jongerenwerk van de kerken, de Molukse gemeenschap en de islamitische gemeenschap. Uit deze gesprekken blijkt breed dat er onvoldoende fysieke ontmoetingsplekken voor jongeren zijn. Dit wordt als een gemis gezien door jongeren en professionals. In het centrum, op de schoolpleinen, in de parken en op sportterreinen hangen vaak en veel jongeren rond, waardoor ook overlast ontstaat. Er zijn onvoldoende fysieke plekken waar jongeren op een laagdrempelige manier met elkaar in contact kunnen komen in een veilige en vertrouwde

omgeving. De voorwaarden waaraan deze fysieke ruimten moeten voldoen en of de dorps- en buurthuizen daar een rol in kunnen spelen, vragen nog om nadere uitwerking, waar jongeren zelf nadrukkelijk bij betrokken moeten zijn. Dit is in lijn met de principes van de Hooigeveense verbindende aanpak: we doen het samen, met de jeugd, voor de jeugd. Een fysieke ontmoetingsruimte is voornamelijk een middel en geen doel op zich. Zo helpt het bij het collectiveren van het aanbod van jongerenwerk. Voor welk type jongere is de ruimte en aan welke voorwaarden moet die ruimte dan voldoen? Alle betrokkenen geven aan dat het belangrijk is dat er wel sprake is van toezicht, maar dat dit op een subtiele manier moet worden georganiseerd, bijvoorbeeld een professional die de taal van de jongeren kent en als vertrouwenspersoon kan dienen.

Hoewel er behoefte is aan of méér ontmoetingsplekken, zijn er in Hooigeveen al een aantal mooie voorbeelden te noemen van fysieke ontmoetingsplekken:

1. MFC Krakeel, waar een jongereninloop is georganiseerd. Hier komen al enkele jongeren naartoe;
2. Cultuurklik, waar onder andere Urban Arts onder een bepaalde groep jongeren veel commitment heeft;
3. Headquarter-6 (HQ6) in de bibliotheek, waar jongeren op creatieve manier met elkaar bezig zijn, onder andere met het maken van vlogs en filmpjes;
4. De jongerenprogrammering in het Podium.

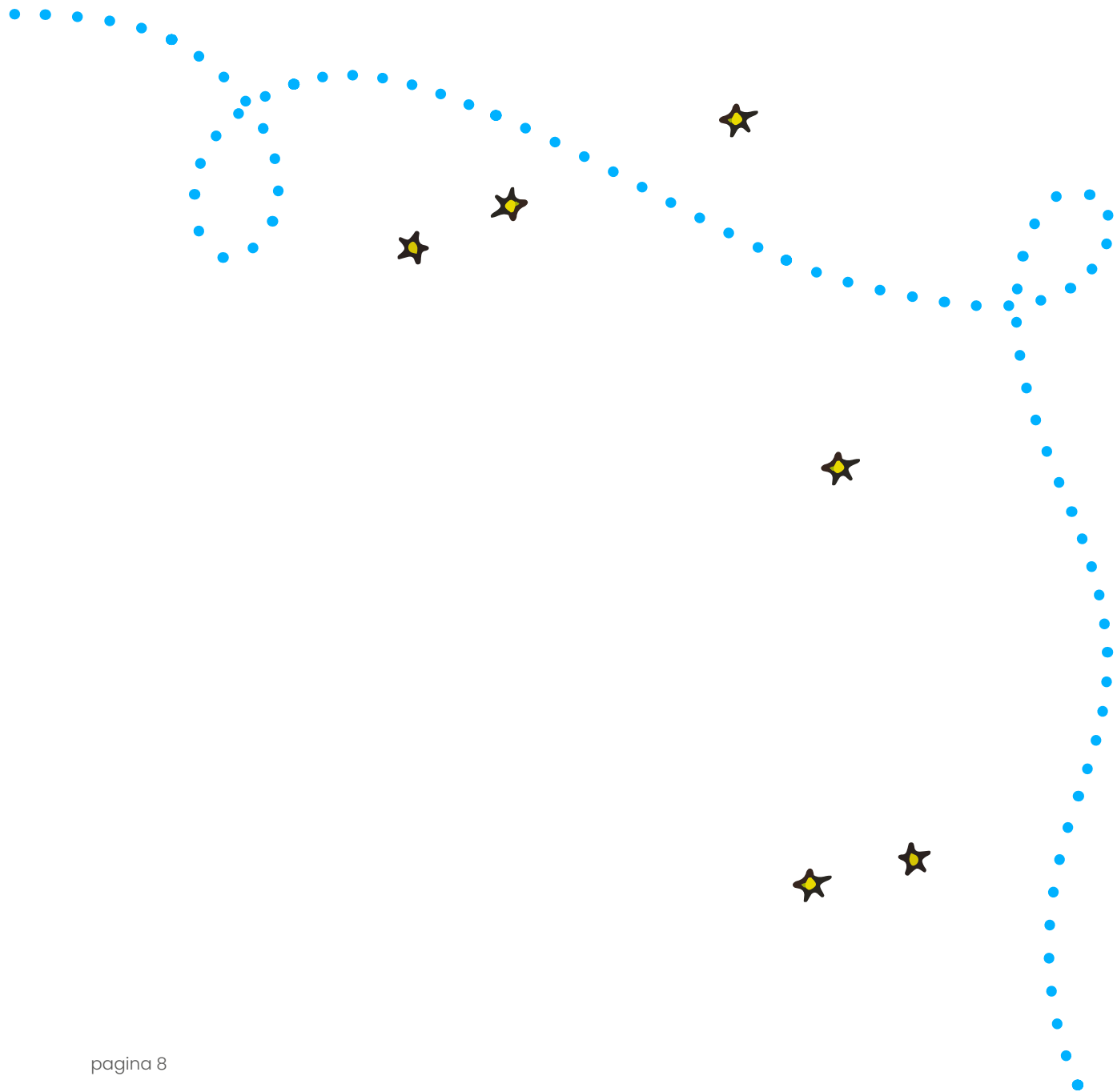
1.3 Huidige situatie

In de huidige situatie is het Hooigeveense jongerenwerk voor alle jongeren tussen 10 - 23 jaar bedoeld, waarbij er extra aandacht is voor jongeren in kwetsbare posities of die extra ondersteuning nodig hebben in de ontwikkeling naar volwassenheid. Er zijn in totaal 5 jongerenwerkers actief (4,5 fte, waarvan 1 fte tijdelijk in verband met de achterstanden die zijn ontstaan door corona). Wat het jongerenwerk in Hooigeveen typeert, is dat de jongerenwerkers op de middelbare scholen, online én in de wijk goed zichtbaar zijn. De inzet op school wordt als succesvol gezien. Jongerenwerkers gaan op school zowel met individuen als groepen aan de slag. Alle betrokkenen rondom jongeren en in het bijzonder het onderwijs, zijn enthousiast over de rol van de jongerenwerkers. Er is veel waardering voor de manier van contact maken met de jongeren en de positieve impact die dat heeft op jongeren, in lijn met de verbindende aanpak. In de huidige situatie is de rol en inzet van de jongerenwerkers erg breed en divers. Dit zorgt er soms voor dat de jongerenwerkers op andere plekken gemist worden. Daarnaast geeft het jongerenwerk aan dat zij met haar huidige omvang, letgend op de huidige situatie in fte krapte ervaart.

Als het om jongerenwerk gaat, is er sprake van samenwerking op twee niveaus. Als opdrachtgever en opdrachtnemer werken de gemeente Hooigeveen en SWW samen. Anderzijds werken de jongerenwerkers samen met verschillende andere professionals en organisaties zoals het onderwijs, sportverenigingen, buurthuizen, vrijwilligersinitiatieven, politie, jeugdhulppartners en de woningstichting.

Uit de analyse van de huidige situatie en de samenwerking komt een aantal aandachtspunten voort:

- *Behoefte aan meer focus op de plekken waar het jongerenwerk de meeste impact kan maken:* In de huidige situatie is de rol en inzet van de jongerenwerkers erg breed en divers. Dit zorgt er soms voor dat de jongerenwerkers op andere plekken gemist worden.
- *Behoefte aan een meerjarige visie die ruimte biedt voor een duurzame aanpak:* Vanuit SWW is er behoefte aan een meerjarige visie op het jongerenwerk. Dit stelt SWW in staat om een duurzame, meerjarige aanpak op te zetten die jaarlijks bijgesteld kan worden op basis van trends en ontwikkelingen. Daarnaast is er behoefte aan flexibiliteit in de opdracht, zodat ingespeeld kan worden op signalen en ontwikkelingen.
- *Behoefte aan een duidelijke samenwerking met andere professionals zodat de jongerenwerkers optimaal ondersteund worden in hun opdracht:* Jongerenwerkers werken met verschillende professionals en organisaties samen om een jongere zo goed mogelijk te ondersteunen. Door deze samenwerking verder te onderzoeken kunnen de jongerenwerkers mogelijk worden ontlast.

2. Aanpak

2.1 Dit is jongerenwerk in Hoogeveen!

Het jongerenwerk is één van de partners die een belangrijke bijdrage kan leveren aan het voorkomen, beheersen en terugdringen van de problemen zoals omschreven in de opgave. Deze bijdrage is aanvullend op de bijdrage van andere (keten)partners. Het jongerenwerk is niet alleen van meerwaarde voor jongeren, maar ook voor de leefomgeving en de samenleving (NJI,2021). Van oorsprong hebben jongerenwerkers een belangrijke rol in het begeleiden van jongeren naar volwassenheid en het bieden van mogelijkheden voor het vinden van een positief en reëel toekomstperspectief. Het jongerenwerk heeft een positieve impact op de leefomgeving, omdat het bijdraagt aan het verstevigen van het pedagogisch klimaat en de sociale cohesie in de buurt. De samenleving profiteert van het jongerenwerk omdat de inzet van jongerenwerkers bijdraagt aan het voorkomen van criminaliteit, schooluitval en radicalisering (NJI, 2021).

Wat is jongerenwerk?

Het jongerenwerk is een voorziening in de pedagogische infrastructuur waarbij jongerenwerkers zich focussen op de begeleiding van jongeren van 10-23 jaar die steun nodig hebben bij het volwassen worden (NJI, 2021).

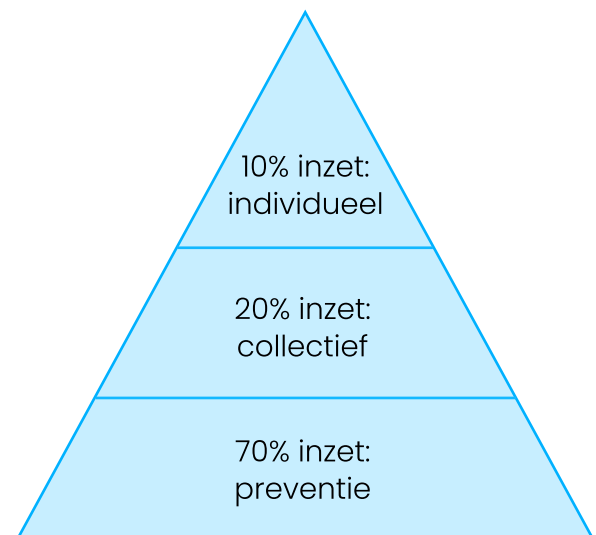
2.2 Wat willen we bereiken?

We willen dat alle jongeren in Hoogeveen gezond en veilig opgroeien met voldoende ruimte om hun talenten te ontwikkelen in een kansrijke omgeving. Het jongerenwerk zet zich op laagdrempelige en toegankelijke manier in om jongeren te ondersteunen en te begeleiden richting volwassenheid en waardevol burgerschap.

Het jongerenwerk levert een belangrijke bijdrage (inspanning) aan de volgende SMART doelen uit de nota jeugd:

- In 2028 voelt 85% van de jongeren in klas 2 en 4 zich meestal (zeer) gelukkig. Het percentage jongeren dat zich gelukkig voelt daalde in 2021.
- 90% van de scholen in Hoogeveen is onderdeel van de nader in te vullen samenwerkingsvorm Jong Hoogeveen in 2026 en werkt volgens een integraal plan aan het versterken van de samenwerking tussen thuis, school en omgeving.
- In 2026 krijgt 11% van de jongeren tot 18 jaar in Hoogeveen enige vorm van jeugdzorg. In 2021 was dit 12.1%.
- In 2028 voelt de jeugd in klas 2 en 4 van het VO zich minder vaak eenzaam dan in 2021.
- In 2026 zijn er op 5 scholen minimaal 2 individuele arrangementen vervangen voor collectief aanbod.

Het jongerenwerk is voor alle jongeren tussen de 10 en 23 die steun nodig hebben bij het volwassen worden, met extra aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie en met risicogevend gedrag. We vinden het belangrijk dat de jongerenwerkers voldoende ruimte hebben om hun preventieve rol waar te maken. Daarom is de middengroep van jongeren waar het goed mee gaat maar die wel steun nodig hebben bij het volwassen worden en de jongeren met lichte problematiek die beginnende of lichte problemen ervaren op één of meerdere leefgebieden, een belangrijke

doelgroep van het jongerenwerk. Aandacht voor deze middengroep draagt eraan bij dat het goed blijft gaan met deze groep en dat de inzet van zwaardere zorg vermeden kan worden. Jongerenwerkers signaleren dat jongeren steeds jonger problematiek (zoals de negatieve impact van social media) ervaren waar een jongerenwerker een belangrijke rol in kan spelen. Daarom is er extra aandacht voor jongeren tussen de 10 en de 14 jaar.

De doelgroep kan worden gevat in een piramide. De top bestaat uit de 10 procent van de jongeren die met zware problematiek te kampen hebben. Dit vraagt om individuele plannen. De laag daaronder is de 20 procent van de jongeren die met lichte problematiek kampt. De overige 70 procent heeft geen of zeer lichte problematiek.

2.3 Wat gaan we doen?

Vanuit de overtuiging dat focus zorgt voor meer resultaten gaan we van een 'duizend bloemen bloeien' aanpak naar meer focus en impact. Onze aanpak is opgebouwd uit drie delen. In eerste plaats zijn er vier focuspunten geformuleerd. Dit zijn punten waarop we meer praktische inzet van het jongerenwerk willen zien. Vervolgens zijn er drie inhoudelijke themalijnen opgesteld die beschrijven waar het jongerenwerk de komende vier jaar inhoudelijk mee aan de slag gaat. Tot slot beschrijven we hoe en met wie we dat gaan doen.

2.3.1 Vier focuspunten

1) Preventie

Uit onderzoek is gebleken dat het jongerenwerk een belangrijke preventieve functie kan hebben (NJl, 2021). We vinden het belangrijk dat het jongerenwerk in Hoogeveen zich richt op deze preventieve functie. De inzet van jongerenwerkers draagt bij aan het voorkomen van problemen zoals omschreven in de opgave. De jongerenwerkers pakken de ondersteuningsvraag van jongeren op een laagdrempelige manier op, waardoor formele zorg niet altijd noodzakelijk is. Daarnaast biedt het jongerenwerk de mogelijkheid tot het afschalen van hulp en het normaliseren van (lichte) problematiek. Op de scholen speelt het jongerenwerk een belangrijke rol in het voorkomen van schooluitval. De preventieve functie van het jongerenwerk heeft vooral impact op de 70 procent van de jongeren waar het goed mee gaat en de 20 procent die lichte problematiek ervaren.

2) Meer collectief in plaats van individueel

De verschijningsvormen die het jongerenwerk tot haar beschikking heeft variëren van individuele begeleiding tot groepswork. Waar het kan zoeken we altijd naar een oplossing die zo gewoon mogelijk is voor de kinderen en jongeren of waar jongerenwerk collectief kan ondersteunen. Wanneer bijvoorbeeld verschillende kinderen of jongeren in een school individuele ondersteuning krijgen, dan kan onderzoek worden of het mogelijk is om dit collectief (in groepsvorm) aan te bieden. Een individuele maatwerkvoorziening of begeleiding voor een kind of jongere is een uitzondering en wordt alleen ingezet als deze echt nodig is. Deze aanpak past bij onze aanpak in het sociaal domein maar ook bij de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd. De problemen die Hoogeveense jongeren ondervinden hangen samen met brede, maatschappelijke ontwikkelingen. Een belangrijk voorbeeld hiervan is social media. De jongerenwerkers signaleren dat heftige beelden van geweld en ander grensoverschrijdend gedrag op social media een negatieve impact hebben op de Hoogeveense jongeren. Een collectieve aanpak van deze negatieve invloed op jongeren zorgt ervoor dat het bereik en de impact van de jongerenwerkers groot is.

3) Spil in de driehoek thuis-school-buurt

De inzet van de jongerenwerker vindt primair plaats in de driehoek thuis-school-buurt. De ontwikkeling van een jongere vindt niet alleen thuis plaats, maar ook op school en in de buurt. Een probleem in één van de leefgebieden, heeft ook invloed op de andere leefgebieden. Het is daarom belangrijk dat het jongerenwerk een belangrijke spil is in deze driehoek om zo jongeren optimaal te ondersteunen in hun ontwikkeling. De jongerenwerkers leveren een belangrijke bijdrage aan het verstevigen van het pedagogisch klimaat en de sociale cohesie in de buurt. Dit draagt ook bij aan de normalisering van ondersteuning, zoals omschreven op pagina 20 in de nota jeugd. In bepaalde situaties is er soms (tijdelijk) jeugdhulp nodig ter ondersteuning van de ontwikkeling van jongeren. Een duurzame ondersteuningsstructuur waar de jongerenwerker de jongere motiveert om steun te zoeken indien dat nodig is, draagt hieraan bij.

4) Jongerenwerkers zijn er voor de jongeren

Soms missen jongeren een stimulerende volwassene in hun leven die hen ondersteunt in hun ontwikkeling. Jongerenwerkers kunnen hier een belangrijke rol in vervullen. Ze ondersteunen jongeren bij hun persoonlijke en sociale ontwikkeling. Ze motiveren jongeren om hun problematiek bespreekbaar te maken en helpen de jongeren om de juiste hulp te vinden. Een jongerenwerker is in eerste plaats vertrouwenspersoon voor de jongere. Indien nodig behartigt de jongerenwerker de belangen van een jongere en geeft de grenzen van de jongere aan. Het is daarom belangrijk dat jongerenwerkers toegankelijk, aanwezig en betrouwbaar zijn en op een laagdrempelige manier met jongeren in contact treden. Deze rol van de jongerenwerker is met name van belang voor jongeren uit de middengroep in een kwetsbare positie of met risicogevend gedrag.

De jongerenwerker aan het woord

“Via school sta ik in de klas om trainingen te geven maar ben ik ook aanwezig in de aula tijdens pauzes. In de pauzes ga ik vooral bij eerstejaars aan tafel zitten voor een gesprekje over wat ze zoal bezighoudt en groet ik ze zodat ze bekend raken met mijn aanwezigheid. In de eerste maanden hoeft daar verder niets uit te komen, maar dat kan zomaar veranderen als er een hulpvraag komt.

Zo kwam er een jongen naar mij toe (14 jaar) die vragen begon te stellen in hoeverre hij bepaalde zaken met mij kon bespreken zonder dat ik zijn ouders zou inlichten. Ik gaf aan dat ik over het algemeen overal voor te benaderen ben en dat we niet direct ouders hoeven in te lichten, tenzij het een acute levensbedreigende situatie zou zijn. Dan nog, zou ik altijd proberen samen te kijken hoe we iets aan een ouder kunnen vertellen in plaats van achter zijn rug om. Ik gaf hem mijn instagram zodat hij me kon DM'en (privebericht) indien hij dit graag wilde (DM is laagdrempeliger dan het geven van je telefoonnummer).

In tussentijd zag ik hem elke week in de kantine totdat hij na drie weken een DM stuurde waarin hij vroeg om toch eens van gedachten te wisselen. Tijdens een wandeling in de pauze vertelde over zijn worsteling met zijn geaardheid en dat zijn ouders van niks weten. Door die stress had hij zichzelf in het verleden gesneden en had die drang af en toe nog.

Onbevooroordeeld vroeg ik door over het snijden, of hij dat op het moment nog als een probleem/dreiging zag en wat hij precies wilde met zijn ouders m.b.t. zijn geaardheid.

Hij vertelde dat hij sinds kort begonnen was met roken en dat hij dat nu als vervanging zag van het snijden. Daarnaast wilde hij twee dingen:

- Zijn geaardheid vertellen aan zijn ouders;
- Hulp om te praten over zijn gevoelens, zonder dat zijn ouders daarachter zouden komen.

Omdat hij minderjarig is gaf ik aan dat we niet om zijn ouders heen zouden kunnen, maar dat ik wel wilde kijken hoe we het samen zouden kunnen vertellen. Zodra dat gedaan was zouden we hulp kunnen vragen. Om te beginnen bij de POH-jeugd (praktijkondersteuner jeugd huisarts).

Ter voorbereiding gaf ik hem elke keer als we afspraken de opdracht mee om scenario's te bedenken hoe hij dit kon vertellen aan zijn ouders. Ook vroeg ik hem op te schrijven waar hij mogelijk tegenaan zou kunnen lopen en welke mogelijke oplossingen daarvoor waren. Dit schreef hij op en dat bespraken we tijdens onze afspraken.

Uiteindelijk had hij bedacht dat zijn moeder het veiligste voelde om aan te vertellen en zijn vader en broer het minst. We hebben toen bedacht dat het genoeg kon zijn om het eerst alleen aan zijn moeder te vertellen, om via haar vervolgens toestemming te krijgen voor hulp. Uiteindelijk heb ik hem geholpen met het plan om het aan zijn moeder te vertellen en de aanvraag voor hulp bij de POH. Daarna kon ik het loslaten. Nu heb ik alleen via de zijlijn contact en hou de deur open."

Er zijn brede, maatschappelijke ontwikkelingen die invloed hebben op jongeren en hun leefomgeving. Door deze maatschappelijke ontwikkeling te vertalen naar themalijnen ontstaan er brede, inhoudelijke opdrachten waar we de focus op leggen. We vragen het jongerenwerk om in hun aanpak en hun uitvoeringsplan hier aandacht aan te besteden. We onderzoeken gezamenlijk welke rol jongerenwerkers binnen deze themalijnen kunnen spelen en welke aanpak hierin werkt. De navolgende themalijnen zijn gekoppeld aan de eerder geformuleerde opgave.

Er zijn brede, maatschappelijke ontwikkelingen die invloed hebben op jongeren en hun leefomgeving. Door deze maatschappelijke ontwikkeling te vertalen naar themalijnen ontstaan er brede, inhoudelijke opdrachten waar we de focus op leggen. We vragen het jongerenwerk om in hun aanpak en hun uitvoeringsplan hier aandacht aan te besteden. We onderzoeken gezamenlijk welke rol jongerenwerkers binnen deze themalijnen kunnen spelen en welke aanpak hierin werkt. De navolgende themalijnen zijn gekoppeld aan de eerder geformuleerde opgave.

2.3.2. Drie themalijnen

1) Talent(h)erkenning & prestatiedruk

We vinden het belangrijk dat Hoogeveense jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen in een kansrijke omgeving. Soms komen jongeren grotere of kleinere uitdagingen tegen op hun weg naar volwassenheid, waardoor zij minder kansen hebben om hun talenten te ontplooien. Door de focus te leggen op de middengroep met een collectievere aanpak, kunnen jongeren van verschillende achtergronden en milieus met en van elkaar leren. Jongerenwerkers kunnen een belangrijke rol spelen in het ondersteunen van deze talentontwikkeling, bijvoorbeeld door jongeren te motiveren activiteiten te organiseren of de jongeren te ondersteunen als er problemen ontstaan op één van de leefgebieden. De jongerenwerkers signaleren dat er

steeds meer jongeren zijn die een hoge prestatiedruk ervaren. Dit kan een remmende factor zijn in de talentontwikkeling. Ook hier heeft het jongerenwerk aandacht voor.

2) Weerbaarheid & social media

De jongerenwerkers signaleren dat social media een negatieve impact heeft op jongeren. Op steeds jongere leeftijd krijgen jongeren heftige en gewelddadige beelden te zien die circuleren in, bijvoorbeeld, WhatsApp-groepen. De druk is hoog om niet te laten merken dat dit een ongemakkelijk gevoel oproept. Bij een deel van de jongeren leiden deze heftige beelden tot problematisch gedrag. Het is daarom belangrijk dat jongeren bewust worden gemaakt van de impact van social media en handvatten krijgen om hier op een gezonde manier mee om te gaan. Ouders zijn zich vaak niet bewust van de impact van social media op hun kind. Het is belangrijk dat er meer aandacht komt voor de bewustwording onder ouders over de impact van social media, maar ook voor het aanreiken van handvatten om hun kind hierin op de juiste manier te ondersteunen. Ook hier geldt dat een collectieve aanpak helpend kan zijn; jongeren zijn niet alleen in hun ongemak bij het zien van deze beelden.

3) Weerbaarheid & verharding

Er is veel zorg over de verharding en verruwing onder een deel van de Hoogeveense jongeren. Het drugs- en alcoholgebruik neemt toe en er is regelmatig overlast op straat. Het is daarom belangrijk dat er samen met de jongerenwerkers en andere professionals wordt gekeken hoe deze verharding kan worden teruggedrongen.

2.4 Hoe doen we dat dan? Samen!

Het jongerenwerk is een voorziening in de sociale basis en onderdeel van de pedagogische infrastructuur. Jongerenwerkers leveren samen met andere partners een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van jongeren. Ze zijn voor jongeren een brug naar de pedagogisch civil society (familie, buurt, informeel netwerk in de wijk) en naar ketenpartners uit verschillende domeinen (onderwijs, zorg, jeugd, veiligheid, sport, cultuur en werk).

De verdeling in tijd en aandacht in samenwerking met andere domeinen

Door optimaal samen te werken met (professionals uit) andere domeinen, kunnen jongerenwerkers grote impact hebben op de ontwikkeling van jongeren. De verscheidenheid in partners en domeinen is groot. Dit vraagt om het zorgvuldig verdelen van de tijd en aandacht van het jongerenwerk. Eerder zijn talent(h)erkenning en de preventieve functie als belangrijke focuspunten van het jongerenwerk aangemerkt. Om dit te bewerkstelligen, verdient de samenwerking met het onderwijs, sport en cultuur tijd en aandacht.

met het onderwijs

Op steeds jongere leeftijd ervaren jongeren problematiek waar een jongerenwerker een belangrijke rol in kan spelen. Eerder is al bepaald dat jongeren tussen de 10 en 14 extra aandacht verdienen. Het jongerenwerk haalt daarom het contact met de basisscholen aan. Op het voortgezet onderwijs spelen jongerenwerkers een belangrijke rol in het signaleren van problematiek, het voorkomen van schooluitval, het versterken van de eigen kracht van jongeren en het motiveren van jongeren om formele ondersteuning te zoeken, indien nodig. De gemeente, de schoolbesturen en het jongerenwerk verstevigen daarom hun samenwerking, zodat zij gezamenlijk zorg kunnen dragen voor de optimale ondersteuning van jongeren om school.

met sport en cultuur

Sport en cultuur zijn belangrijke domeinen waarin jongerenwerkers jongeren kunnen ondersteunen hun talenten te ontwikkelen, kunnen stimuleren om in de maatschappij te participeren, kunnen helpen om een vrijetijdsbesteding te vinden die bij hen past en

problematiek kunnen signaleren. Dit kunnen de jongerenwerkers niet in hun eentje. Het is daarom belangrijk dat contacten met sport- en cultuurverenigingen worden aangehaald. Tegelijkertijd onderzoekt de gemeente hoe andere professionals zoals de buurtsportcoaches jongerenwerkers zo goed mogelijk kunnen aanvullen.

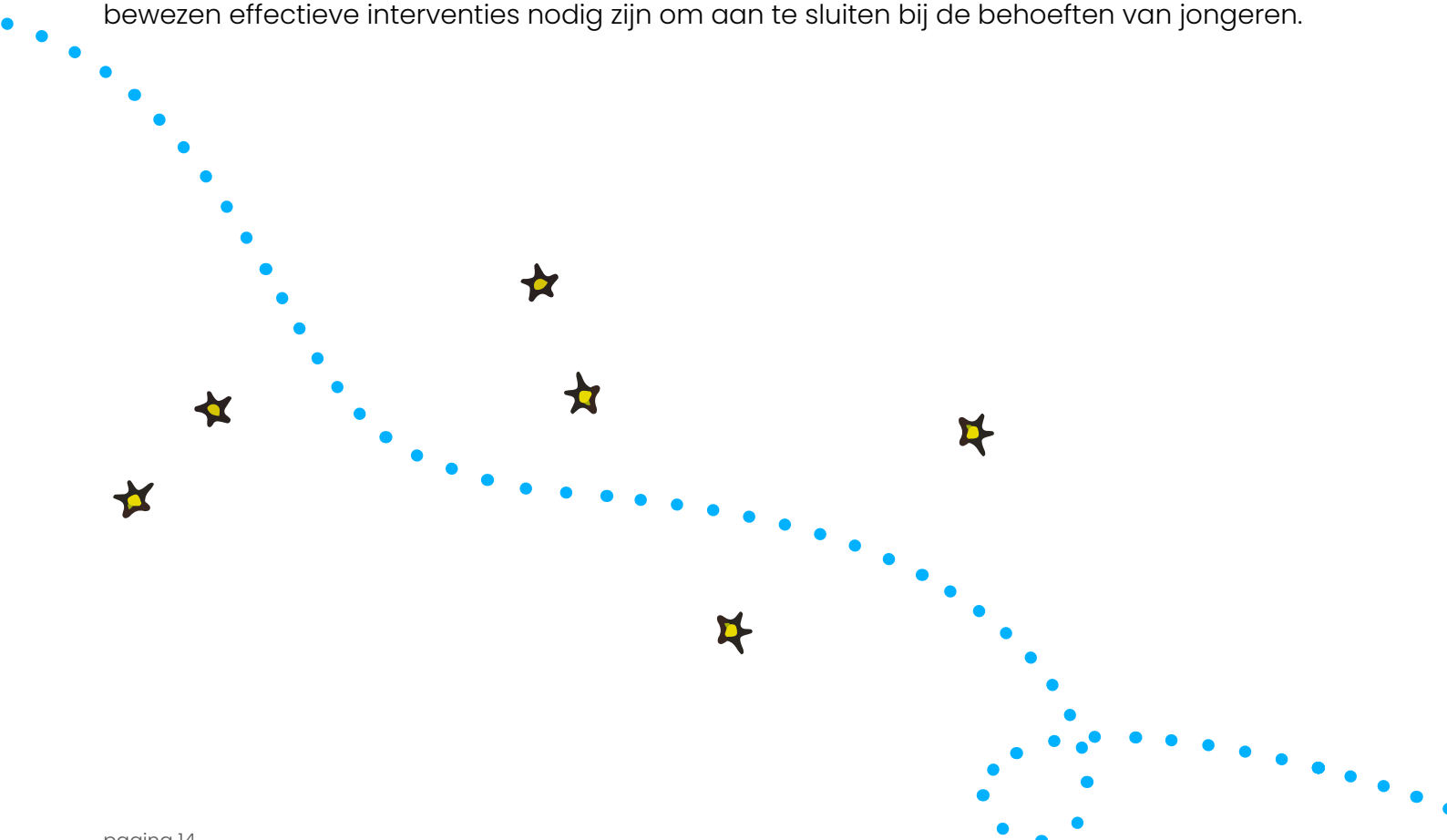
Lerend netwerk

Om tot een passende, meerjarige aanpak te komen, creëren we een lerend netwerk. Dit betekent dat we vanuit een gelijkwaardig partnerschap en in cocreatie met jongeren onderzoeken wat de jongeren in Hoogeveen nodig hebben, welke rol van de jongerenwerkers daarbij past en wat de jongerenwerkers nodig hebben om deze ondersteuning te kunnen bieden. Binnen dit lerende netwerk staat de inhoud voorop, kunnen we experimenteren, evalueren we de inzet en stellen we gezamenlijk op inhoud bij. We zijn hierbij dienstbaar aan elkaar (en zien dit als de kern van samenwerken). Daarbij is ook aandacht voor sterk opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap. Flexibiliteit en mogelijkheden tot meerjarige plannen is hier onderdeel van. Daarnaast leren we van bewezen effectieve interventies die op lokaal, regionaal en landelijk niveau plaatsvinden en onderzoeken we in hoeverre deze toepasbaar zijn in Hoogeveen.

De ervaringen van jongerenwerkers zijn een belangrijke informatiebron voor beleidsmedewerkers en andere professionals. Jongerenwerkers zijn de oren en ogen in de wijk en kunnen daarom belangrijke signalen afgeven over de ontwikkelingen onder Hoogeveense jongeren aan de gemeente.

Methodisch werken

Een belangrijk voorwaarde voor dit lerend netwerk is methodisch werken. Jongerenwerkers stemmen hun werkzaamheden af op de behoefte van jongeren en hun omgeving en sluiten aan bij het gemeentelijk en landelijk beleid. Door methodisch te werken zorgen jongerenwerkers ervoor dat zij werken op basis van de actuele kennis. Methodisch werken betekent dat het jongerenwerk op een planmatige en systematische manier te werk gaat om de doelen te realiseren. Het is aan het jongerenwerk om te bepalen welke methodieken en bewezen effectieve interventies nodig zijn om aan te sluiten bij de behoeften van jongeren.

3. Monitoring, implementatie en financiën

3.1 Monitoring en implementatie

Het programma Jong Hoogeveen (en daarmee deze opgave jongerenwerk) wordt, wat betreft inhoudelijke resultaten en behaalde doelen gemonitord op basis van SMART doelstellingen.

Het jongerenwerk levert een belangrijke bijdrage (inspanning) aan de volgende SMART doelen uit de nota jeugd:

- In 2028 voelt 85% van de jongeren in klas 2 en 4 zich meestal (zeer) gelukkig. Het percentage jongeren dat zich gelukkig voelt daalde in 2021. Monitorinstrument: Gezondheidsmonitor GGD jeugd
- 90% van de scholen in Hoogeveen is onderdeel van de nader in te vullen samenwerkingsvorm Jong Hoogeveen in 2026 en werkt volgens een integraal plan aan het versterken van de samenwerking tussen thuis, school en omgeving. Monitorinstrument: samenwerking scholen programma Jong Hoogeveen
- In 2026 krijgt 11% van de jongeren tot 18 jaar in Hoogeveen enige vorm van jeugdzorg. In 2021 was dit 12.1%. Monitorinstrument: waar staat je gemeente
- In 2028 voelt de jeugd in klas 2 en 4 van het VO zich minder vaak eenzaam dan in 2021. Monitorinstrument: Gezondheidsmonitor GGD jeugd
- In 2026 zijn er op 5 scholen minimaal 2 individuele arrangementen vervangen voor collectief aanbod.

Monitorinstrument: programma Jong Hoogeveen

De ambitie en opgave in de nota jeugd is een lange termijn opgave en ambitie die zal niet veranderen in de komende jaren. Dat betekent niet dat we jarenlang hetzelfde moeten blijven doen. Deze opgave jongerenwerk laat zien waar de focus van het jongerenwerk ligt en op welke terreinen het jongerenwerk impact heeft. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt samen met Stichting Welzijnswerk. Samen stellen we vast op basis van de gewenste doelen of het jongerenwerk nog de juiste dingen doet en werkt aan de opgave uit de nota jeugd en de vastgestelde opgave welzijnswerk. Deze opgave, maar ook het bijbehorende te ontwikkelen uitvoeringsplan, geeft duiding aan en uitwerking van de opgave. De regie en initiatief voor het jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan ligt bij Stichting Welzijnswerk. Het uitvoeringsplan treedt tijdens het schooljaar van 2024-2025 in werking.

De inzichten om ons heen wijzigen, de omgeving veranderd en externe factoren kunnen veranderen.

3.2 Financiën

Conform het financiële kader van de nota jeugd (zie pagina 25 in de nota jeugd) gaan we in deze opgave van het jongerenwerk uit van bestaande middelen zoals die beschikbaar zijn gesteld aan de Stichting Welzijnswerk in de gemeentebegroting. Elk jaar maken we gezamenlijk een uitvoeringsplan waarin staat beschreven hoe de financiële middelen worden ingezet. Dit betekent dat er geprioriteerd en gefocust wordt. Deze keuzes maakt de gemeente samen met de welzijnsorganisatie en andere belangrijke partners, bijvoorbeeld het onderwijs. De inzet van het jongerenwerk op school levert een belangrijke bijdrage aan de prestaties van jongeren op school én aan de primaire taken van het onderwijs. De kosten voor deze inzet van jongerenwerk op school is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en onderwijs. In aanloop naar het uitvoeringsplan jongerenwerk gaan we hier concrete afspraken over maken met het onderwijs zodat er per 1 januari 2025 sprake is van

financieel partnerschap voor de inzet van jongerenwerk op school. Dit is ook opgenomen in de in 2022 vastgestelde besparing voor de welzijnsorganisatie.

De inzet van het jongerenwerk zoals in deze opgave moet in principe plaatsvinden binnen de bestaande middelen. Echter, een aantal ontwikkelingen heeft hier invloed op. Eerder is geconcludeerd dat er al een aantal fysieke ontmoetingsplekken zijn voor jongeren, maar dat dit niet als voldoende wordt ervaren. Dit kan extra kosten met zich meebrengen die nog niet in de begroting zijn opgenomen. Het gaat hier immers om een extra taak en vraag. We onderzoeken hierbij ook de mogelijkheden voor externe financiering (bijvoorbeeld via de Regio Deal). In het uitvoeringsplan moet nader worden uitgewerkt hoe met de huidige bezetting het jongerenwerk conform de focuspunten en themalijnen kan worden ingericht en wat de gevolgen daarvan zijn. Dit betekent concreet efficiënter omgaan met de tijd van de jongerenwerkers, door focus aan te brengen. Het is belangrijk om hierbij ook in kaart te brengen op welke wijze andere professionals in de praktijk de jongerenwerkers kunnen ondersteunen.

De financiële verantwoording vindt plaats conform opgave welzijnswerk 2023-2025 en conform de jaarlijkse beschikking.

De huidige begroting voor jongerenwerk ziet er als volgt uit:

	Netto uren	fte	Budget	Beschikt
Jongerenwerk	3.315	2,55	Structureel budget Gezond en Vitaal	€242.360
Jongerenwerk op school (VO)	1.300	1,00	Jong Hoogeveen & NPO	€95.043
Jongerenwerk op school (VO) (tijdelijke extra fte in schooljaar 2023-2024)	1.040	0,8	NPO	€85.514
Activiteitenbudget			Structureel budget BMTO	€20.000
Totaal	5.655	4,35		€452.446

De inzet van het jongerenwerk op school levert een belangrijke bijdrage aan de prestaties van jongeren op school én aan de primaire taken van het onderwijs. De kosten voor deze inzet van jongerenwerk op school is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en onderwijs. De totale kosten worden op dit moment volledig door de gemeente betaald. In aanloop naar het uitvoeringsplan jongerenwerk gaan we hier concrete afspraken over maken met het onderwijs zodat er per 1 januari 2025 sprake is van financieel partnerschap voor de inzet van jongerenwerk op school. In de in 2022 vastgestelde besparing voor de welzijnsorganisatie is een 50/50 verdeling opgenomen tussen gemeente en onderwijs.

